

NOVINKY Z ČECH.

První informace od zpravodaje "Pok. Záp."

V Praze 24. prosince 1897.

Šestý a sedmý svateček! Nový rok. Politika ve Vídni. Delegace. Nové jazykové nařízení. Obstrukční boj. Nové nařízení Čechů a Němců. Politika česká. Sjednocení českých poslanců a rozdělení českých poslanců do dvou skupin. Důležité to. Jak řídí v Praze vojenský. Konečně. Údavačství. Německé téma. Poprava v Plzni.

Státní věnoce a šťastný nový rok přejeme nejen našim čtenářům v Americe, ale také celému národu českému, kdekoliv roztroušenému. Kéž všude jsou tyto moty časové veselější a šťastnější, než u nás v Praze, kde stavíme je ve stínu — bodáků! Dnes na štědrý den štědrý pan policejní ředitel po přestávce nahřel opět, aby si políctajíc bodáky nasadil... Smutno to ježliže a dáka, že pod uniformou srdce není. —

Delegace. — Kampaň delegací na rok 1898. dnes ukončena. Nestalo se tak formálním způsobem, jako v letech minulých, ale velkou politickou debatou, jejíž veškeré řeči byly ostře pointovány a všechny také výhradně ozvěnou vnitřního boje v tomto státě. Přirozeno následkem toho, že do popředí dostal se spor česko-německý v celé přikrostiti. S české strany neopomenuto dáti rázný projev vůči všelikým zámýslům, o kterých tady slyšeti a jejichž provedením "upraviti se má půda", pro vstup pánů z německé obstrukce na sněm království českého a pro spořádání poměry na říšské radě.

Řeči Němců byly jedné toniny: vedli si jakoby byli pronásledovanými nevíňátky, která se nalezala jen v tisni a v sebeobraně a posluchač měl tentýž dojem, který má nyní čtenář zdejších listů, bez rozdílu obstrukčních i vládních, co den.

Nová vláda a Čechové. — Ministerstvo Gautschovo ještě existuje. (To to dalo práce než sociální demokraté pomohli mu k porodu!) Existuje také pořad náhlý v Praze. "Lásku" ke Gautschovi nezvyšil.

Očekávají od nové vlády nelze nám ničeho. A to po žádné stránce.

Němci žádají bezpodmínečné odvolání jazykových nařízen. Pak by vládu úplně podporovali. My naproti tomu jen s jazykovými nařízeními spokojenými býti nemůžeme a musíme žádati, aby rovné právo našeho jazyka provedeno bylo všude, i u nejvyšších úřadů.

Vláda vyhrožuje absolutismem. Buďsi! Horší býti nemůže, než nynější konstituce.

Arcit' nesmíme doma zahálet, a nesmíme myslet, že dostačí odhlasovati na schůzích různé resoluce.

Milý zjevem je, že přátelství naše s polským lidem stává se užším. Poslancům polským mnoho nevěříme, proto třeba rychle navázati styky s lidem. Ovšem nesmíme omeziti se jen na Poláky; musíme uzavřít přátelství a jednotu se všemi Slovany.

Proti sjednoceným Němcům musí státi sjednocení Slované. Pak věc českého národa nezničí nikdo! Nikdo!

Nové jazykové nařízení? — Po Vídni vynořila se dnes s velikou určitostí pověst, že ještě před shromážděním se sněmu českého, tedy před 10. lednem 1898, vyjde nové jazykové nařízení pro Čechy. V tomto Gautschově nařízení budou změněna ustanovení Badenových jazykových nařízen ohledně (vnitřního) jazyka c. k. úřadů a soudův tím způsobem, že na místo dvoujazyčnosti jich v celé zemi nastati má rozdělení Čech na tři díly, tak že by se utvořilo území s německým, území s českým a území s německo-českým úředním jazykem. Na místě povinnosti, aby každý státní úředník v Čechách byl znalý obou jazyků zemských, mají přijíti nová usta-

novení, týkající se jazykové spůsoblosti úředníků konceptních.

Obstrukční chůze diety. — Jak známo, byli poslanci ze sněmovny vyloučeni také zbaveni na dobu tří dnů diet. Poslanec Wolf nyní podal říšskému soudu skrze svého advokáta dra. Bergera proto žalobu. V kruzích právnických a také parlamentních čeká se nálezu tohoto tribunálu s velikým a pochopitelným napjetím.

Ira sate zvolen. — Karel Ira jest tedy zas ode dneška poslancem na říšské radě a Schoenererovo kvarteto, které rachotilo prkny na pultech, jest doplněno na původní kvintet. Ale podobá se, že dřívější harmonie již nebude. Jest veřejným tajemstvím, že Wolf ve sporu atěrou Karla Ira spůsobením ve straně nestál při něm.

Nové změnovací pokusy. — Kníže Lobkovic povolán byl ke konsultaci a konsiliu vládou do Vídně. Ujišťuje se, že ve Vídni trval na zasedání sněmu království českého, kterého nutně potřebuje, jelikož zemský rozpočet je stížen deficitem několika milionů.

Ve Vídni zanášejí se úmyslem, svolati sněm český k pravidelnému zasedání již 10. ledna, aby na něm mohla býti rozřešena jazyková otázka. Kdyby pak tato akce na sněmu českém nevedla k žádnému výsledku, bude ve vyjednávání zahájených, ale přerušených akcí pokračováno dále ve Vídni. Motiv spočívá prý hlavně v tom, že r. 1898, bude třeba obnoviti branný zákon a dodělati definitivně vyrovnání s Uhrami. V německých kruzích pražských v zahájení této akce spatřují ochotu vůči konservativní šlechtě a Mladochuchům, kteří trvají na stanovisku, že pro rozřešení otázky jazykové jest sněm království českého forem jedině kompetentním.

Na německé straně setkává se plán takový s nejrozhodnějším odmítnutím. Němci vůbec dosud nehodlají se sněmování v Praze účastnit. Ale budou prý konat své porady v Teplicích anebo v Ústí... Takž má Gautsch i v této, po Badenim zděděné, akci slabou naději. Proto udržuje se stále pověst, že dlouho vládnout nebude.

A víte kdo za jeho smrt čeká? Inu, věčný kandidát křesel, hrabě Franc Thun! — Jak vidět, r. 1898 v Čechách v zimě "parné dny".

Sjednocení českých poslanců, konaný v sobotu 18. prosince v Praze, co přívraha sjezdu důvěrníků, zahájil předseda výkonného výboru pan dr. Václav Škarda, uvítav vše přítomné a vyznačiv účel schůze. Konstatovav přítomnost 74 poslanců a sděliv jména poslanců, již nepřítomnost svoji omluvil, udělil slovo zpravodaji výkonného výboru dru. Jos. Heroldovi. Týž vylíčil události, jež nastaly od poslední schůze sboru poslanců, přečetl návrhy resoluce pro sbor zemských důvěrníků a stručně je odůvodnil. Navržená resoluce výkonného výboru schválena byla ve všech odstavcích jednohlasně, což opáchnou zkouškou zjištěno. Různé návrhy jednotlivých pp. řečníků odkázány výkonnému výboru k uvážení a případnému provedení.

Sjednocení českých důvěrníků konal se 19. prosince. Pohlíženo k němu s napjetím. První místopředseda sboru důvěrníků národní strany svobodomyšlné dr. G. Blažek, omluviv nepřítomnost předsedy Václ. Jandy churavostí, vítá vše účastníky a přehledně naznačuje povahu nynějších politických poměrů.

Na to udělil místopředseda slovo zpravodaji dru. J. Heroldovi. Týž vylíčil politické události poslední doby, podal podrobnou zprávu o postupu klubu poslanců na radě říšské a vedení strany, načež přečetl dvě resoluce, schválené jednohlasně ve schůzi sboru poslanců.

Zpráva dr. Herolda přerušována byla častým a hlučným souhlasem shromáždění.

Na to zahájena debata. Po doslovu zpravodaje dra. Jos. Herolda, bouřlivým potleskem aklamovaném, přikročeno k hlasování o návrhu dvou resolucí.

Obsah obou zní tímto tónem:

"Dobře a poctivě jste věc národa hájili, učinili jste, co se učiniti dalo a nemohli jste v daných okolnostech jednati jinak." Mimo to resoluce hlásí vládě Gautschově, že zdvihne proti ní všechny národ český opozici nejkrásnější, zruší-li po vůli německých násilníkův i tu trochu spravedlnosti jazykových nařízení Badenových a oznamuje Němcům, že se s nimi do žádných vyjednávání o mír a upravení jazykových poměrů ve vlastech našich nepustíme, dokud nám nedají "náležitě zadostučinění za všechny útlak a klivdu na českém národě, jeho dobrém jménu a na jeho menšinách páchanou. Dále s důrazem protestuje resoluce našich důvěrníkův proti každémuukoliv i jen pomyšlení na rozčtvrcení Čech dle principu národnosti — se zápletem prohlášení naši důvěrníci, že "ani na okamžik nesmí se pustiti s očí konečný cíl všeho našeho zápasu: totiž upravení státoprávních poměrů zeměi koruny české ku ostatním zemím" — a konečně s přímostí promlouvají ku spojeným našim v pravici, oznamujíce jim, čeho očekáváme od jich věrnosti a poctivosti: že ona bohda osvědčí se i tam, kde půjde o to, aby program pravice, vytknutý v osnové adresní většiny, jenž směřuje k uznání historických práv jednotlivých království a zemí, ku nezkrácené rovnosti práva jazykového a ku rozšíření autonomie zemské: skutečně byl prováděn.

Obě resoluce byly jednohlasně přijaty.

Ku konci přijat návrh dra. K. Ebenhocha jednohlasně, aby předsednictví jmenem shromážděného sboru zemských důvěrníků národní strany svobodomyšlné zaslalo telegrafické pozdravy bývalému předsedovi ministerstva hraběti Badenovi, prezidentu města Krakova, předsednictvu říšské rady, starostovi města Píseva, všem předsedům klubu pravice.

Nemáme k resolucím poznámek. Jen toto ale dokládáme: Kolikátá to už resoluce? A kde je pozitivní postup práce? A proč ke schůzi nebyli zváni v tak kritické době, kdy se počítá na součinnost všech, všechny strany?

O té úzkoprsosti a resolučnosti! Zanechme jich a jednejme!!!

Zajímavé dozvuky pražských bouří. Císař daroval pro vojny a důstojníky, zraněné při pražských bouřích, 1500 zl. Vojínů těch je devět, důstojníci dva. Krom toho vyslovil císař vojku v Praze intervenujícím nejvyšší uznání!! Zač? — "Nahore" vzbudilo obdiv, že z 8 salv po 25 ranách (tedy ze 200 ran) vypálených do lidu, trefily jen 3, čili dva a půl proc. Zavede se proto prý u pluků vyšetřování, jak se to mohlo státi. Jedno vysvětlení bylo již podáno: v Žižkově střešeno též do liduprázdné ulice!

— Bodáček poraněno bylo, jak známo, veliké množství lidí. Zajímavé jest, že všichni tito, až na dva, ranění jsou ze zadu. Byli tedy zraněni, když ustupovali, t. j. "rozcházel se". Přesná statistika o těchto raněných byla by velmi žádoucí. — Do blázince dopraven byl v těchto dnech poručík Gofen od 13. setniny 88. pluku, který vel se střílet na Žižkově. Přišlo na jevo, že mozek jeho není v stavu normálním. — Dva policejní úředníci učinili oznámení proti jízdním policistům, že tito sekali do lidu bez rozkazu a bez příčiny.

Jak si počínala vojsko v Praze, o tom vyprávěl posl. Kaftan v delegacích takto: Dne 1. prosince se v Praze dvakrát stalo, že velitel důstojníci napadli klidně chodící šavlemi. Dne 2. prosince, když panoval již úplný klid, zajisté toho nebylo třeba. V budově české realné školy jest ubytováno německé vojsko. Vojáci zdravili okolující voláním: Heiló! a zpěvem "Wacht am Rhein!" Jest to přípustné? Řečník vytýká, že se vojsko v Praze nechovalo v posledních dnech vždy taktně a odzuzuje bezohlednosti, jichž se v četných případech dopustilo. Byly raněny osoby, jež se chovaly úplně klidně. Jistý poštovní úředník ubíral se z noční služby klidně domů. Důstojník ho zastavil a osopil se na něj: "Nevíte, že po prohlášení náhlého soudu nemáte v tak pozdní době choditi po ulicích?" Úředník se důstojníkovi legitimoval a klidně mu vysvětloval, že se vrací z noční služby. Důstojník však ho řá šavlí, tak že krví zbrocen klel k zemi. Vojáci pak úta šavlí, ležícímu takofka v bezvědomí na zemi, zasadili bodákem dvě rány. To víme ještě jiné věci. Na příklad: V pondělí večer probodli a usmrtili němečtí vojáci českého kaprála. — V předminulou neděli o půl 10. hod. več. — o čemž dosud nikde jsme nečetli — střílela vojenská hlídka po zoletem vinohradském sladovníkovi, jenž ze soukromé návštěvy ubíral se klidně a sám domů. Byl mu prostřelen na štěstí jen nový zimník.

České noviny mají nyní překrásné časy. Konfiskace daly jim zámek na ústa. Jen židovsko-německý a sociálně-demokratický tisk má ponecháno volné pole, aby do syta mohl nadati poctivým Čechům, v kterážto příčině koná opravdu znamenité služby.

Udavačství v Praze slaví teď orgie. Židé konkurují v tom se sociálními demokraty. Žalátní cely už jsou přeplněny. Nikde není místečka. Zatčeno je už asi 600 osob. A pořad se v zatýkání pokračuje. V noci chudáci spoutáni ve čtverstupu, obklopeni policajty s nasazenými bodáky a vytasenými šavlemi voděni jsou do novoměstského kriminálu. Smutné tyto průvody budí souciti i u otrlých lidí. Kolik oni židovští a sociálně-demokratičtí udavači, asi přivedou ještě do vyšetřovací vazby?

Německá zbláznlost, v níž poslední zbytek citu a lidskosti utopen, došla v českém Bilíně již i k tomu, že všickni rodičové oněch 202 dětí, jež se tam přihlásily do české školy, byli zavoláni domácími pány a bylo jim oznámeno, nevezmou-li své děti z české školy a nedají-li je do německé, že dostanou ihned výpověď a musí z Biliny se vystěhovati. Rozčilení mezi českým obyvatelstvem nad tímto násilím jest ovšem nesmírné. Národní jednota severočeská vyslala do Biliny p. dr. Trdlicu, který vyslechnul podrobně celou řadu českých rodičů, aby na základě jejich výpovědí učinil další kroky u úřadů politických a školských.

Záhlčí kultura. Český básník Karel Hynek Mácha posední dobu svého života prožil v Litoměřicích a tam také zemřel. Na domě, kde bydlil — byla v něm vinárna — od let šedesátých byla mramorová deska se zlatým nápisem: "Zde žil a zemřel Karel Hynek Mácha". Tato deska, hluboko do zdi zasažená, stala se v noci dne 15. prosince obětí germánského vzteku. Ač byla 5 m. od země, byla z cementu a malty vydlabána kamsi zavlečena.

Poprava v Plzni. Po šestadvaceti letech byla v Plzni vykonána poprava. Popraven byl Josef Vavcovský narozený v Klatovech dne 9. dubna 1872, katolík, ženat, bezdětný, obuvník, který rozsudkem porotního soudu v Plzni 3. listo-

padu 1897 odsouzen byl k smrti provazem pro zločin loupežné vraždy, spáchané tím, že v noci k 10. červenci 1897 v Klatovech svou vlastní matku Kateřinu Vavcovskou usmrtil, aby movité její věci na sebe převlehl.

LITERATURA.

Nový židovsko-americký časopis a sice druhu zde nebývalého, počne vycházeti v Novém Yorku dnem 25. t. m. pod názvem "Americký Sborník". Bude to první český "magazin" po způsobu anglických "Monthly", objemnější a v elegantní knihovné úpravě s obsahem zábavným i poučným, s časovými rozhledy a články a celkovým rázem ryze česko-americkým. Veškeré práce budou jen původní, nebo překlady zvláště proš psané a jednotlivé články budou doprovázeny jemnými obrazy všeho druhu. Redaktorem a vydavatelem nového měsíčníku toho je známý spisovatel a žurnalista česko-americký, Pavel Albieri, 416 East 72. street, New York City, který po několikaletém pobytu ve staré vlasti, vrátil se před nějakým časem do Ameriky, aby se zde trvale usadil. Americký Sborník měl původně vycházeti jako jeden ze 12. měsíčníků, které měly míti stejný skorem obsah a obrázky, ale každý by byl býval psán, či vlastně překládán jinou řečí. "Polyglot Publishing Co.," která se myšlenkou tou zanášela, rozpadla se však ještě před uskutečněním plánu a p. Albieri, jenž byl vyhlédnut za ústředního redaktora všech oněch přistěhovaleckých měsíčníků, odhodlal se nyní k vydávání podobného časopisu samostatného, na vlastní pěst, v řeči ovšem jen české. V prvním čísle, jak sděluje oběžník nového podniku, obsažen bude počátek větš, původní práce redaktorovy pod názvem, "Pupačka", newyorský obrázek ze života česko-amerického. Dále budou zde vzpomínky a úvahy o posledním pobytu pisatelovu v Čechách, v nichž slibuje zajímavé podrobnosti z národního zákulisí atd. Vůbec udána jest celá řada zajímavých článků a povídek tam obsažených. Sešit, či spíše svazek, bude míti vždy 70—80 stran, více obrazů a státi bude jednotlivě 20 ct., předplatné na 6 měsíčních sešitů (na půl roku) obnáší pak \$1.00. Na požádání posílán bude svazek na ukázkou. Myslíme, že můžeme první tento náš "magazin" doporučiti vzdělanému čtenářstvu našemu co nejlépe a se služiti bude nám všem jen ku cti! — Vitáme jej tím srdečněji, jelikož my sami před lety učinili náběh v tom směru, aspoň do jisté míry, počavše v r. 1884 vydávati "Květy Americké", které sice nepěstovaly všechny obory, jež nový měsíčník si vytknul, však obsah jejich byl rovněž zcela původním a té doby byly jedinou českou obrázkovou publikací. Odporujeme všem našim uvědomělým čtenářům, aby se aspoň na půl roku předplatili (\$1.00), aneb aby zaslali si aspoň 20 centů na první číslo na ukázkou pod adresou: Americký Sborník, 416 E. 72 St. New York, N. Y.

95c za DROLÍČ KUKURICE
 Jest nejjednodušším a nejlepší droličem vy nalezným. — Stroj sestává pouze ze šestí částí: kostry, drolič plochy bubnu, otáčecí ohy kluky a regulátoru. Drolič oddělí kukurici od šachy, kukurice padá do sádky, v níž drolič stojí a sáč vyhozen jest ven. Drolič opatřen jest regulátorem, jímž možno v okamžiku změnit stroj k drolení buď sladké kukurice, neb i největších klasů z jihu. Váží 12 liber a zašle se po dráze na každou adresu za 95c. Zašlete-li o katalog polních strojů, v němž jsou ukázky rozličných druhů droličů. Obdržíte jej zdarma. SEARS, ROEBUCK & Comp. (Incorporated) CHICAGO, ILL. Pozn. red. Sears & Roebuck jest firma spolehlivá.